

KÉLET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállítás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czímszövege.

Az értékesb czikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetők s hirdetések küldendők.

Hírtételei díjak:

Nyugati hasznosított garandó sora 6 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr.

Hírtételek díja:

Nyugati hasznosított garandó sora 6 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr.

Nyitási díjak:

Nyugati hasznosított garandó sora 6 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr. Helyi hírtételek díja 30 kr.

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap második évfolyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beérkezését, ha az előfizetők postai utalványokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága. A lap kiállítása körül alólított kiadó-hivatal minden kitéhetőt elkövet, hogy a t. előfizető méltó igényei kielégessenek.

Az előfizetési árak a régiék: Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt. Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt. Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldányt szolgálnak t. gyűjtőinknek.

Végül figyelemztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzésére által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Pest, 1872 febr. 28.

(A.) Egy idő óta a magyar iparos-vásárlásban oly politikai mozgalom indult meg, melyet nem szabad ugyan tuberculálni, de azért agyonhallgatni sem lehet. Pesten több előkelő iparos központi bizottságot alakított, azon nem egészen meghatározott programmal, miszerint hazai iparosainkat a jelenleg létező pártokból való kibontakozásra s külön érdekeik védelmére czéljából önálló párt alakítására hívja föl. Az új párt mindenek előtt az 1867-diki kiegyezés feltétel elfogadásán alapult volna. Ez igen józan gondolat. Az iparos- és kereskedelmi világ, a gyakorlati emberei ismerik legjobban, mily mérdő, mily termékeny és czél nélküli a folytonos közjogi czívkodás, mennyi időt rabol el, mennyire hátráltatja az országgyűlésben a belső reformkérdések elintézését s így természetesen, hogy ha ők alakítsanak pártot, akkor annak első alapfeladatává a közjogi elismerést tesszik.

Ha a program keresztül megy, az iparos párt minden tagja elvállja a baloldalt, melynek vezetészméjét épen a közjogi alap el nem ismerése képezi. Első sorban tehát a baloldal ellen irányult az új párt s azért ő elengette alakítását s létrejöttének megakadályoztatására sajátos taktikához folyamodott. A vidéki iparosok egy része által a 25-én Pesten tartott nagy alakuló gyűlésre több és szöb-szöb küldötteket választottak, kik a közgyűlés folyamára szakadatlan igazításokkal nem épen kedvező hatást gyakoroltak, s az egész terv megvalósítását körülbelül kétszázéssé tették.

A czélbavett pártalakulás elé azon második akadály is tört, hogy iparosaink egy része még nem áll a modern műveltség magaslata s valódi érdekeit képselt érdekeiktől megkülönböztetni nem képes. Így történt, hogy azon mintegy 2000 czéh, mely hazánkban még fenáll, részben legalább ténnetest akart a gyűlésből csinálni az iparszabadság ellen s a czéhrendszer érdekében. Különösen az országgyűlés által megalkotott s épen szentesített alatt levő ipartörvény ellen irányult a czéhiek haragja s képviselőik arra akarták bírni a gyűlést, miszerint ké-

vényt intézzen a királyhoz, hogy azt szentesítésével el ne lassa; szerencsére birt a gyűlés annyi józansággal, hogy nem compromittálta magát s nem ténnetest azon javaslat ellen, mely országgyűlésünknek legkövetkező reformalkotása s ha szentesítették — mi csak pár nappi idő kérdése — Európa legkiválóbb ipartörvénye lesz.

E két körülmény okozta, hogy a pesti bizottság által czélba vett terv a 25-én tartott országos gyűlés által nem sokkal, talán semmivel sem vitetett közelebb megvalósításához. A baloldal fejlelább azon fáradozott, hogy a gyűlést eredménytelenre tegye, a szabadelv elemek pedig felték, hogy itt az iparszabadság elleni demonstrációt akarnak rendezni. A pozitív eredmény tehát nem sok. Választottak ugyan nagy bizottság, mely az alapszabályok, a szervezet stb. ügyében tervet fog kidolgozni, de a mennyire a helyzetet áttekinthetni, valószínű, hogy az iparos párt alakulásának eszméje tökéletesen megbukott. De az ügy reánk nézve annyiban különös érdekel bír, mert kétségtelenre tette, hogy kis iparosaink eddig baloldali része is bucsut akar mondani a közjogi vitáknak, azaz a baloldalt. A közügy érdekében ohajdnak, hogy ez akaratukat mielőbb tetté változtassák s a majdani választásokban szavazataikat oly férfiakra adják, kik idejüket, az ország drága idejét nem rég megoldott kérdések nyújtó napi rendre hozatalára, hanem belső szervezkedésünk előmozdítására szentelik. Egyelőre, elég mikép magok az iparosok is belátják, hogy az ilyen férfiak nem a baloldal körében találhatók.

A légszuszvilágítás kérdéséhez.

(Vége.)

Szerencsére nem úgy van. Ugyanis, hogy előlrol kezdjük, van a világító légszusz alkatrészei közt egy légüem, a melyet egy szókak nevezi, hogy „olaj képző” (elajl). Bár kisebb mértékben mint a gőz, de mégis részben ez is tömörül a hűlágben és olajjal válik, mintha este a gőz olajra rovársa. Ez olaj legelőbb is a gázotól melegenze tisztálba csapdik és az azt esztől, hogy hová tovább mind kevesebb virágút viszen magával a gáz a csővezetésbe; másfelől ez az olaj lassanként a csőfalzat belsejét is behúzza egy vékony olaj hátrával, a mely nagyon hatalmas megvédi a lescapó gőzők lerakódása és megfagyása ellen, a mirol nagyon könnyen meg lehet győződni, ha egy darab jégre olajat töltünk, a holott rögtön fogjuk látni, hogy a jég az olaj alatt olvadni kezd. Ebből következik, hogy idő folyamán mind kevésbé leszünk kitéve a gázcsővek befagyásának.

A mi esetünkben a befagyást még más két mozzanat is segítette elő: a melyet az utczai lámpák holdvilágkor meg nem gyűjtése idéz elő. Az egyik az, hogy kemény hűlágben a nem égő lámpák csöveibe töltük és ott elzártan marad légszusz sokkal több tömörült alkatrészt rak le és tesz ki megfagyásnak, a másik, hogy ilyenkor kevesebb lenni a gázozás, a gáz kisebb nyomással megy a csőfalzatba és emelőlgya lassabban halad, a mi ismét előmozdítja az olaj való alkatrészek tömörülését, a mint hogy lassu viz könnyebben befagy, mint sebes.

Mindezek a bajok tehát, a mint látniuk onnan származnak, hogy világító készletünk még új.

De az is baj, hogy decemberben kezdtek. Soha senki se állította, hogy a légszuszvilágítás absolute olcsóbb más világításnál, mert kétségen kívül más dolog, hogy egy gázláng jóval többre kerül, mint akár olaj akár petróleum vagy photogénláng. Olcsóbbnak csak azután bizonyul bé, ha az erre vonatkozó tévelyeket mind kelősen szüntatásba vesszük. Ha megmondjuk, hogy akármely más lámpa mennyi időt és munkát vesz igénybe azok a falkarítására és rendben tartására, mennyi költ-

séget okoz, szóval, hogy mind utalan egy egy kűrtőlveg elhasad vagy eltörök, ha megmondjuk mennyi mellékészlet szükséges hozzá és végre, a mi a fűdolog, mennyivel kevesebb világlat ad, rögtön meggyőződünk, hogy a költségáram a gázláng előnyére üt ki; feltéve, hogy valamely helyiségben csakugyan van szükség akkora világításra, a mekőrt a gáz nyújt.

A fényes világításnak sok jó oldala van, és mindenütt haszna. Múltat helyeken barát á- gósbabb teszi a helyiséget, ugy hogy a vendégek szivesebben időznek ott; árus boltokban lehetősé teszi meg szinte árúknak is árulást esztől árúknak; de legtöbb előnye van műhelyeknek. Mindenki meggyőződhetik egyszerű kísérlettel, hogy mentől világosabb a műhely, annál szaporább a munka, nappal egy mint éjel.

Tehát ártekinetében a gázvilágítást minőségesebb képet nem lehet drágának mondani. Ám az olcsó világító anyag ára is sokra megy, ha sokat fogyasztunk belőle. Már pedig mikor fogyasztunk el legtöbb világító anyagot? Természetesen a téli hónapokban, ugy hogy szabály gyandát állíthatunk meg, hogy mindenki világító évi szükségletének legalább öt hatodát a téli hónapokban fogyasztja el és csak egy hatodát a nyáron. Ezért baj, hogy decemberben nyitottunk. Ha januásban indul vala meg, lassanként oly szépen beelőntök volna a decemberi nagy költségbe, hogy legalább nem jeltünk volna meg tőle.

Vannak kétségen kívül egy egy helyt oly bajok és hiányok is, a melyek nem csak a fűdologi rovatok alá, mégis annyiban a mennyiben a vállalat új, és a fogyasztók túlméltensége egy-egy helyt annyira sürgette a munkások, hogy hiányuk kellett mutatkozni. Ezekben a hiányokban a vállalat lassanként segíti fog. Segített volna eddig is, ha a kemény tél nem akadályozza sőt a hol lehet t segített is. Az is megmondandó, hogy tömeges bajok bejelentésekor egyszerre mindennél nem lehetett segíteni. Hogy vannak egyesek, a kik ez idő szerint vagy már felhagytak vagy készkűnek felhagyni a gázvilágítással, és visszamennek a petróleumra, mulandó baj, a melynek döntő befolyása a vállalat üzletére nem lesz. Ez mindentűt ugy volt eleint.

Még csak annyit említnék, hogy a színház világításának megvilágításra a vállalat mind két főnöke Földmír és Ouchelmauser jellem ité van, oda nyilatkozhat mindenkinek, hogy a mi akár a közvilágítás, akár magánhelyiségek vezetékein és készülékein hibás szerkezet miatt hiányos, azt beható vizsgálat után felkeresni és ezelszeren kiigazíttatni maga a vállalat fogja kötelességének tartani, annál inkább fog kiigazíttatni minden oly hiányt, a melyet az illetők bejelentenek.

Mindzekből pedig a következők, hogy se szerződésben nem birtányos, se világításunk nem drágább vagy rosszabb mint másutt. Soraink célja nem is volt a vállalatot vagy a bizottságot meleteni, hanem a gázfogyasztó közönséget felvilágosítani. Ezzel ez uttal végeztük is, fentartván magunknak, hogy későbből egy rövid kis utasítást adjunk a fogyasztóknak a légszuszszel való takarékosságra.

Országgyűlés.

Pest, febr. 27.

A képviselőház mai ülésének elején a képviselők nagyon kis számmal jelenlém meg. Csánád felszólására az első jövőre így eseten a négyzetekből föl fogja olvaslatni.

Gr. Lónyas Menyhért miniszterelnök levelében tudatja a házbal, hogy Ó Pólsége Vankovics Antal báni helyettesét a horvát-szláv kormány belügyi osztályának főnökévé nevezte ki. — Tulomislán vétetik.

Henszlmán Imre ismétli Schwarcz Gyula tegnapi interpellációját a közérvényhatóság törvény egy pontjának olymen megvalósztatására iránt, hogy a közhatalmakkal leszármazottaknak levő egyének a bizottmány tagjai ne lehessenek.

Térő Pál a ház. bizottság jegyzője, a bizottság véleményét olvassa fel Pest városnak az országházi telek tulajdon-viszonyaira iránt. Benyújtott kérvénye fölött. Tárgyalatni fog.

Következik a napirend: a választási javaslat fölötti általános vita folytatása.

Jan Kovács Miklós radikális javaslatot várt s azért e törvényjavaslattól, mely nézet szerint csak másolata a 48-ki törvénynek, nem fogadandja el részletes vitára.

Gr. Wass Sámuel előfizetára irat a választási jog kitértelesen dolgában. A választási jogosultságok országbanzsa bel hozatnia azon műveltség fokozatát, melyet a nép elért, a helyes és speciális viszonyokkal. Elég messze mentünk ugyis a választási census mérséklésében. Tovább menni már veszélyes lett volna. A census szükségének tartja s hogy az azt adalmuljon. A hol az adórendszere hiányos, ott természetesen hiányos az arra alapított census is. Azonban más mód hiányában ez a legjobb módja a törvényjavaslattól a részletes vita alapján.

Madarász Jenő röviden Irányi D. hat. javaslatát fogadja el.

Várady Gábor a kormány feladatául tartja a trónbeszédben ígért reformok kiviteletét. S hogy mostanában új reformpárt alakulását beszélnek, az nézete szerint a jobboldali reform-képátlésért bizonyítja. Megjegyezni kell, hogy Szilágyi Virgil tegnapi beszédében, hogy a meggyőződést változtató képviselőnek kötelessége a lemondás. Áltérően Schwarcz Gyula tegnapi beszédre, ő abba is a reform-párt alakulásának neztét véli észrevenni.

Schwarcz Gyula személyes kérdésben szol.

Várady Gábor rectifikálja szavait. Szilágyi Desző. Beható bírálat alá veszi a törvényjavaslattól s a beadott határozati javaslatokat. A kormány törvényjavaslata az 1848-ki választási törvény két alapkövető, a szavazat jog meghatározását s a választási körletek beosztását érintetlenül hagyja, s javításait, újításait csak azon pontjaira terjesztette ki, melyek azok kivételét az adott körülmények között, míg az ellenérték beadott határozati javaslatok valóságos gyökérfől adó választási reformbéli akarnak. Körülményeink közt csak ily átmeneti javít intézkedés czélzása s a kormányunk javaslata alkotmányát az volt főlvé: ne bontuk meg addig a vál. törvény alapjait, mely jobbat nem tudunk helyébe állítani. S egy-szersmind titatkozik helyessége ellen a mai nézetek, mely a kormány javaslatában a 48-ki vál. törvény állandóvá tételét akarja látni. Ha a kormány a census megállítását a mostani földadé-rendszer alapján akarta volna végleg szabályozni, egy rendelkezést vagy felszólás, károsra tette volna a készülében levő új adókataszter, vagy pedig sőtében való vakmerő ugrást kellett volna kockáztatnia.

Pedig a választási jog szoros körülírása nélkül a választási körletek új beosztása is lehetetlen, mert mind két factor, vromód ügye- lenbe: a választási körletek határa s a választók minősége; ezek tekintetbevételével lehet csak eredményli a parlament kicsinyben az ország tükre: míg, ha a választási körleteket megváltoztatnák, mielőtt a census végleg megállapították, megváltoznék az eredmény is. Ezért tökélytelen minden választási törvény, melynek késztésénél nem a választókörletek s a census harmonizál szolgált alapul. Aztán ártérve Tiza hat. javaslatára, kimondja, hogy, ha az elfogadtatnék, a legkövetkező évben választási reform jönne létre, mert a belső, elvi ellen- tétele szenved: a 48-ki választási törvény alapjait bolygatja, még pedig olykép, hogy usa akarja beosztani a választási körleteket, míg a választási jogot a jelenlegi egyenes adók rendszerére alapítja; pedig jlt tudja, hogy az utóbbin gyökeres változat fog előidézni az új katasztrális rendezés, mely nélkül pedig s azt megelőzőleg lehetetlen munka a választókörletek igazgóság beosztása. Ez alaposan megcáfolja Tiza azon állítását, mely szerint a kormány törvényjavaslata a kisebb földmivelők s iparosok közül számosat megfoszt a szavazati képességtől, kik azért éltek a 48-ki választási törvény alapján. A 48-ki törvény választóknak rendelt minden földmívelőt, ki bír egy urbéri negyed-telek földdel, vagy pedig annyi ingatlan- lannal, melylől fizet annyi adót, melylél a falu legkevésbé megdagadtított negyed-telek van; tovább: a kormány javaslata épen ezt rendeli, hogy mind szavazati joggal ruház föl minden oly földmívelőt, ki ingatlanlól egy negyedtelekre es adót fizet. Kétségkívél rendeszté tanácsal bíró városokban 10 frt 50 kr. a census,

más községeken pedig 6 frt jövedelmi adó a jelen javaslat szerint; míg a 48-ik törvény szerint választó az oly iparos, ki legalább egy segéddel dolgozik.

A két rendelkezés egyenlő „hár a jelen javaslatnál szélsőbb és kijátszhatatlan, mert a jövedelmi adótörvény meghatározása a jövedelmi adó minimumát: kisebb városokban s falukban a legény nélküli dolgozó kézműiparosé 4 frt, egy legényű dolgozóé pedig 6 frt; mesterembereké, 10 frt 50 krt fizet, kinek házára legalább 62 frta rug, ki nem pedig állítani, hogy jelen lakáviszonyaink közt egy-egy segéddel dolgozó kisvárosi mesterember nem fizet legalább 52 frt házbért, s így ott is választó az egy segéddel bíró iparos. Tehát azon mesterember, ki egy segéddel bír, s azt be is vallotta: most is választó, az pedig, ki kevesebb adó fizetése kedvéért eltagadta, az önmagát zárta ki a szavazási jogból. Most is fog lenni Utsza elismerése szerint is annyi választó mint 1869-ben, pedig most csak a jogosultak fognak szavazni. Azután Irányi hat. javaslatának kívánalmát, az általános szavazati képességet veszi alapul bírál. Irányi azt kívánja, hogy a haza minden polgára szavazati képességgel bírjon. De ki a polgár? Bizonyosan az, ki a haza terheit viseli, visel pedig csak annyit, mennyit elviselhet, tehát közel felelnek a helyes következtetés, hogy jogot is csak annyit bírjon, mennyit megbírtat. Megírja, hogy a suffrage universel emberi jog alapján következik, mely pedig praktikus politikában helyet nem foglalhat. Azután Mócsai inná az általános szavazatjog mellett fölhozza azon érve ellen polemizál, mintha a census mesterkélt osztályuralmat teremtene. A census alapul parlamentek története ép ellenkezőt bizonyít: mindentől fokozódott érdekek tesznek oly intézkedéseket, melyek a nép szellemi s anyagi javát mozdítják elő, mely egy biztosítják az összeség kulturai fejlődését. Egy val. törvény (föladat az értemi tökélet saraportit a parlamentben, míg az általános szavazat ép ellenkező eredményt idézne elő, létrejönné korlátlan népalum, mely nem lenne képes föl tartani az érdekek egyensúlyát.

A nép minden eszté helyes ösztönnel, egészséges észjárással bír, de csak a maga körében, s ha aztán a jelenkor legfontosabb politikai s társadalmi problémáinak megoldása biztaték kére, halgatna ugyan vezetőkre, de nem a legokosabbakra, mert a demokraciának is megvan a maga hiszélgi, kiz azonban alacsonyabbak a despotizmus hiszélgielől. A választók tömege irányja belyéget a képviselőre is, s bizonyly kevesebb lenne az értemi erő egy ly zádalmi választott parlamentben, mint mennyit biztosít a census a vagyonság s intelligencia körből. S aztán az ly parlament tulajdokság ragadtatnék: pedig a demokraciának határokkal kell birni nálnuk, mindenek tulrohamsz nivellirozás országunkban, mely csak 20 éve lépett ki a rendi alkotmányból, melynek társadalmi, életföltételei, rokonszenve régebbi viszonyaink folytán még mind aristokratikusak, árny veszélyeket idézhetnek föl. Amerika példájára utalnak, pedig az nem analog a mi viszonyainkkal; s ott is a durvaság majordisálta az értemiséget, mely ly viszonyok közt nálnuk is, mint ott, visszavonulna a közügyektől, pedig Magyarország szükségly értemiségének minden szikráját.

„KELET” TÁRCZÁJA.

Miss Alda.

Fortun L. beszéde.

IV.

(Folytatás.)

E perczben Chalaín ur és Flars gróf be-lépett.

A gyászos ur hirtelen felállott, s rövid habozás után, tárt karokkal sietett Chalaín ur felé.

— Firmín! mondá megindult hangon, nem ismersem rém?

— Ah kicsoda ön? ... vagy ugy? ... jól van, jól ... aazonal ... mondá a filantrop láthatlag kellenetlenül érintve, e vártalan megjelenés által. És háta fordítva testvérenek — mert csakugyan ő volt — kinyitá szójába ajtaját. Méltóztatson belépni gróf ur, mondá.

A gróf belépett, Chalaín követé őt s ott hágya mozdulatlan, bámuló testvérét, ole-lésre félig kinyújtott karjaira.

Arczán és tartásán a fájdalom meglep-tésnek élénk kinyomata tükröződött vissza, el-annya, hogy ly Ramel egészen meg volt hat-va általa. Bremontró Karoly a bámulattól me-ko-különten állt, s a két könnyűcsap, melyet o-

Végül kritizálja a javaslatnak azon részét, mely az országot egészen hasonló nagy népe-ségű vál. kerületekre kívánja felosztani. Nem az egyenlő szám, de az országban létező kö-lönléte érdekek kellő érvényesítése a főtekinet.

A kormány javaslatát, mely a földecs ut-án legjobban javaslatja, elfogadja részletes va-láspjúl. (Hosszu éljenzés. Szónokkal szamosan kezest szorítanak.)

Öt percznyi szünet után

Gheczy Kálmán motíválván szavazatát, polemizál Schwarcz Gyula ellen, állítván, hogy elméletiből még az ázsiai despotizmus is igazolhatná magát, s azután azon megjegyzést te-szi előtte szóló Szilágyi Deszö beszédére, hogy bár Szilágyi elismeri, hogy Erdélyben a legtöbb választási anomalia jó elő, s tudja azt is, hogy a kormány javaslata által az anomáliák meg-nem szüntetnek, mégis elfogadja ama törvény-javaslatot, mely körülmeny a földi véleménye-szerint először jellemzi Szilágyi többi érveinek alaposagát is. (Helyeslési bulról.)

Bence Döme azt akarja bebizonyítani, hogy a kormány javaslata csak a kormány többségének megtartására való számítással ké-szült. Továbbá, hogy a javaslat az uniót ne-gatív, midőn a vál. javaslat külön méréssel mér Magyarországnak s Erdélynek. A javaslat véleménye szerint az erdélyi románok ellen van intéve, kikkel pedig az alkotmány egyen-josság mellett is bekével elhetnének együtt. Tisza javaslatát fogadja el.

Csikj Sándor megbotránkozását fejezi ki a fölött, hogy a belügyminister a baloldal-lalról elmondottak dacára sem vette vissza ja-vaslatát, — s ezután Szilágyi Deszö ellen po-lemizál.

Végül Lónyai Monyhért gr. bemutatja az 1872-ki szentesített költségvetést, mely ki-hirdetvének, hasonló eljárás végezt a felsőház-hoz fog küldetni.

KÜLFÖLD

Kolozsvár, márcz. 1.

(S.) Elasz és Lothringen bekebele-zésével a nagy német birodalomba a római curiá-val a francia korona e két tartományra vo-natkozólag 1801-ben kötött concordatum is aazonal megszűnt. Már most Antonelli igye-kzik meggyőzést meg nyújtani a meonyt telet-nek. Az egyeztetés ismételt e tárgybán a berlini kabinetben, melyben sürgeti, hogy a konkordá-tum teljes érvényben maradjon; ezen jeve-zet az azonban Berlinben figyelmen kívül ha-gyák; mert a német kormány szigorúan ragaszkodik azon elhatározásához, hogy a konkordá-tum azon törvény életbelepítésének idejétől, mely törvény Elasz-Lothringent Németorszá-gal egyesíti, érvénytelennek tekintik; de né-hány intézkedés mégis addig, míg új törvény által nem helyettesítetik, egyelőre föl tartatik.

A románál sziddellődség ügye m. hó 24-én az angol alsóház szönyegén is megfordult. Goldsmid interpellálta a külügyi államtitkár-t, vajjon a kormányban van-e tudomása azon tá-madásokról, melyek Oláhország több városában a zsidók ellen intézettek azon állítólagos ok-ból, mivel egy zsidó az izmait templomból egy szentelt edényt ellopott, s vajon a lakosságtól angol konzul kapott-e utasítást, miszerint a ro-

mán kormányadl ezen ügyben barátságos elő-terjesztéseket tegyen. Enfield ellen ezen inter-pellációra következőleg választott: Ismaiblen és Kabulban rendzavarások és a zsidó lakosság ellen intézett támadások fordultak elő azon templomablakok következtében, melyet egy zsidó az izmait székesegyházban, jan. 1-én elkövetett. Green főconsul ur jelentette is már, miszerint fölhitte a román kormányt a rend helyreállítá-sára; s a királyi kormány aazonal, mielőtt a rendzavarásokról értesült, távir Green urnak, miszerint mindent elkövessen, mi hatalmában van, a zsidók védelmére.

Nyilvános számadás.

A kolozsvári kir. jogakadémia ifjusága által f. év január 31-én „segélyző egylete” javára rendezett zártkörű táncszámgalóm red-ményről.

Bevétel: beléptíjegyekből 623 frt,

ablak — 95 frt,

összesen 718 frt.

Kiadás — — 650 frt. 29 kr.,

marad 3 frt. 71 kr.

Feloldozottak: Mils gr. Wenckheim Krisztina urhogy 30 frt. gr. Péczy Manó kir. biztos 6 ezenteletia 23 frt, kalocsaí érek dr. Hajnal Lajos 16 frt. excollemtia 20 frt, mált. gr. Bethlen Gábor 16 frt, erdélyi püspök Fogarasz Mihály 6 ezenteletia 10 frt, t. Hirschberg Alfréd ur 8 frt, t. Lukács Dávid ur 8 frt, t. dr. Csiki Viktor jogtanár ur 7 frt, mlt. br. Bányfi Dániel 6 frt, t. Ferenczi Miklós ur 6 frt, t. Maceonfy Pap Vince ur 1 drb. cs. arany, mlt. gr. Karácsony Guidó 5 frt, mlt. Berde Áron jogakadémiai igazgató ur 5 frt, főtisztelendő Váradí Mór gym. igazgató ur 5 frt, t. Korbuly Bogdán ur 5 frt, főtisztelen-dő Leonhard Ferencz abbás ur 4 frt, t. dr. Groisz Gusztáv jogtanár ur 4 frt, mlt. gr. Bethlen Sándor 2 db. porosz tallér, mlt. br. Jósika Lajosné 3 frt, t. dr. Heller Károly jogtanár ur 3 frt, t. dr. Kolozsvári Sándor jogtanár ur 3 frt, mlt. gr. Bethlen Árpád 3 frt, t. Kiss Sándor ur 3 frt, t. Wass Antal ur 3 frt, t. Maksai Miklós ur 3 frt, t. Bodor Károly mérnök ur 3 frt, t. Demjén László ur 3 frt, t. Nuriáda József ur 3 frt, t. Dobokay Lajos ur 3 frt, t. dr. Brencsán Sándor jogtanár ur 2 frt, t. lovag Ösberg Gusztáv ur 2 frt, t. Csiki József ur 2 frt, mlt. és főtisztelen-dő Keserő Mózes czimz. püspök ur 1 frt, t. dr. Deési László jogtanár ur 1 frt, t. Drabánszki Péter jogtanár ur 1 frt, t. Prics Albert ur 1 frt, t. Lukács László ur 1 frt, t. Tucek József ur 1 frt.

Összesen 209 frt 1 db. cs. arany és 24 db. porosz tallér.

Tehát összes tiszta jövedelem 247 frt. 71 kr. 1 db. cs. arany és 2 darab. porosz tallér.

Miert is fogadják a t. adakozók pártfo-gusokért a jogakadémia ifjuságának hálás kö-szonétet.

Kolozsvárt, a rendező bizottmány nevében

Brunner Olivér.

b. jegyző.

igazitnok e számadások. — A szükségűs iro-mánnyok nálam vannak.

Chalaín ur meghuzta a csengetyű zsinort s kiment megmondani Ramelnek, hogy haza-mehet.

Még csak öt óra volt, de ez ajánlat pa-rancsént hangzott előtte. Filantropokon bi-zenyos felindulás láthatóan erőt vett, és nem akarta, hogy valaki tanuja legyen a kölcsönös magyarázatoknak, melyek kissé hevesekké is válhattak.

A szolga visszavonult, miután a behozott lámpát az íróasztalra helyezte.

Határozottan ki kell jelentenem előtte Karoly — kezdő újra Chalaín — hogy szí-vennek igen visszatetsző azon fordulat, melyet te a dolgonak adsz. En csak ellenszerevel kö-vetlek e térr. Emlékezz meg arra, mit most mondok: szeretem, hogy mindenki maga le-gyen felelős hiadit.

És idő alatt Karoly az asztal szögleté-höz huzta székét, hova lerakta a zsebéből ki-szedett irónagyokat.

— Te tudod miből állott anyágya vago-na, mondá.

A cabani kis ház, melyben lakunk, és néhány hold föld, mely azt környezé: ez volt az egész. E birtok nem nagyobboldott, ellenke-zőleg anyánakul el kelle adni abból néhány részlet egy alkalommal, mikor én beteg s keresetképtelen valék. — Emlékezhetsz erre, mert irtam volt neked e tárgyról; hanem te azt feleled, hogy nem tehetés róla, te is pénz-zavarban vagy.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márc. 1-én

— Királyó felsége m. hó28 n reggel a magyar kir. államasuton, József főherceg, gr. Bellegarde főhadiság és gr. Kinsky Far-kas főkonnyamban kíséretében Gödöllőre uta-zott, hol udvari vadászatok tartanak.

— József főherceg mint esztályosor: A honvédelmi parancsnok a nagy urak szokását követve mintegy év előtt hajtaniul érzett az esztályos mesterség megajlására, mely véleménye szerint a munka és fáradság után legnagyobb szórakozás nyujthat. E végől magához kéréte Krancz bád esztályosor-mestert és megkérdezte, ha hajlandó lenne-e őt a mesterség megtanítani, mire a mester a legnagyobb készséggel vállalkozott. A főher-ceg ezután aazonal két műhelyt (egyiket Gödöllőn) rendeztetett be és hozzá kezdett a mesterség tanulásához, melyben most, egy év után annyira vitte, hogy ép a napokban fejez-tett be egy nagy ügyességű készített sorleget. A főherceg, valahányszor honvédségi ügyeit végi, egy-két órára műhelyébe megy és szor-galmasan dolgozik. Most, hogy napról-napra jártasabb mesterségben, valódi öröme szől-gi, ha valamelyik művész bejelni, az esztályosgyőzöshöz megkérve látat Alcsutholt szállítását be. Ha a főherceg javában folytatja munkáját, belp a műhelybe Klótid főherce-gyasszony gyermekeivel és rendszeren egy órá-tól ilyenkor férje társaságában. Kranczot, a főherceg mesterét igen kitünteté a főhercegi család. A várbán pedig egész fölöttéket kellett, midőn közelből József főherceggel személyesen meglátogató az őz esztályosolt, pedig a fő-herceg nem látott benne semmi fölöttéket. A fő-herceg az esztályosolgyon kívül még a ker-tészeghez s közműveltséghez is ért, nem is em-elve, hogy mindennek fölött jó katona.

— Udvari vadászat. Gödöllőn e hó 28 n történt az első udvari vadászat, melyen a királyon kívül József főherceg, gr. Andrássy, számos honvédségi tiszt, képviselő és főrangú ak vettek részt. A vadászat kiválólag a kárty-kon vadak, rótkák ellen folyt, melyek Gödöllő vidékén nagyszámmal jelennek meg.

A hivatalos lap má száma a va-dászatról szóló szentesített törvényekről közli.

— Br. Huszár Sándor, szinkának buzgó itendánsa mint értesültak — megvá-srolta Fehérvári gazdag ruhahatár 16,000 frton s a letárolás melletti átvétel már tegnap előtt kezdett is vette.

— A Kolozsvári m. kir. pénzügyigaz-gatóság Szabó Mózes diktalan számgyakorokot keblt számvéző osztályához díjas számgyakor-ko-kal nevezte ki.

— A helybeli dalkör folyó hó 16-án a városi vígadó termében érdekes műsorral dal-estélyt rendezend. Egy uttal felemlítjük, hogy az életről való dalkor elhatározt, miszerint mindazon tagjait, kik szellemi vagy anyagi célját jelentékenyen előmozdították, díszk-munkával isztelti meg.

— Bencsán Dávid hegedűművészünk hang-versenyéről a bécsi lapok általánan azon ro-konszavaz szerint írnak, melylyel több, kevésbé az íránt viselőnek, s mi magyar. A „Tages-beret a legnagyobb elismeréssel szól róla és viharos tapsról ly, melylyel a közönség minden egyes darab előadását kísérté.

Károly végigpillantott a szóra gazdag butorzatán, s aztán testvére arcán pihent meg tekintete. — Azzal újra fölvette a beszéd fona-lát, s hideg, csendes hangon terjeszté elő a hagyaték számadás „vagyon mérleg”-ét.

Miután ennek is vége volt, egy özeveg pénzt előtt ki tárczájából, melyet az irómanýok-kal együtt az asztalra helyezett. Itt vannak az okmányok, meg a pénz, mondá; vizsgáld meg és számlás össze.

— E-j, ki kérte töled e pénzt?

— Számlásd csak kérlek, ismétlé Karoly némi türelmetlenséggel.

Testvére megszámálta a pénzt.

— Jól van, mondá iróasztala elé állva; nyugtás fogok adni róla.

Károly jobbjánál állva, nézte a mint irt.

— Arra kérlek, hogy igazi nevedet irt alá, mondá az öcs. — Atyánk be oszlett és il-leltetlenné hagyta ránk és — mi engem illet — én mindent pirulás nélkül viseltem azt.

Chalaín ur egyszeresen Bremontró Fir-min-t irt alá.

Ekkor kezdő székségét érezni annak, hogy Karoly előtt — ki távozni készült — kissé hely-reállítsa tekintélyét.

— Reményem — mondá — hogy lega-lább nincs panaszod mérsékltsésem s azon tü-relem ellen, melylyel mindazt kihallgattam, mi kellemetlen nekem elmondani jónak láttál.

Könnyen fellophatod, hogy ly eljárás-lal szemben saját mérsékltséggel ellenkezők ön-igazolást kísérlepi meg, bármily igaztalanok

— Szigligeti „Strike” című színművét a pesti nemz. színházán egyenesen a királyi kívánságra vették elő, ki az előadásra megjelenni ígérték.

— A „Kolozsvári Közöny” (—) jegyű színházi referense, mint halljuk, nagybecsű, korszerűkötő műveket dolgozik. A nem sokára megjelenő vasok közt egyen az eleven alapul költségtartozó fog tartalmazni. Egyes mutatókat, az új elevekből már olvashatni a nevezett lap színi hírlapjaiban. Így a tegnapi Arany Toldiát baillának decarajja, Szigeti színművében pedig epizódonak nevezi a gyermek szerepét és tisztelt nyilvánulását és a „szerelem”, melyet Miklós anyja, illetőleg Margit iránt „érez.” Valóban feszült kíváncsisággal várjuk e művet, mely kétségkívül megalapítva lesz egy új széptani iskolának.

— Végh Jánosné Gelch Jánosné, életének 32-ik évében, himlő következtében, folyó hó 28-án délelőtt 10 órakor jólt letr szende-rült. Hílt tetemét f. 1872-ik év márczius 1-én, délután 4 órakor fogadják helyre bura-utca 117. sz. a. hátról, rövid halotti könyörgés után, az örök nyugalomnak átadai.

— Brath Frigyes, a már általunk is méltányolt hegedű-művész, szombaton este rendkívüli hangversenyt rendez a Biazini Szál lodában.

— Székely-Udvaryhöl-ről február 28. ról írják: Lázár Mihály főispán, 26-ikára tűzte városunk szervezését. A megelőző napokon heves pártközelmek mutatkoztak, de közkeveltség főispánunk tapintatos elnökele békés és kívánt sikert eredményezett. A polgármester és csaknem az összes tisztikar dekapárt. Gr. Andrássy és gróf Lónyaynak főispánunk indítványára szünni nem akaró ellenzéssel bizalmi dövetlet határozottat. A gyűlés kedélyes a pártok loyális voltak.

A k-monostori tanintézet felőli vizsgákra rendezte: III. évi tanfolyam: Mártus 2-án Gazd. üdletlen, 5-én Erdőzet., 7-én Állatgyógyászat, 9-án Gazd. iparüzletlen, 12-én Gazd. építészet, 14-én Kérlészet és baromfi tenyésztés, II. évi tanfolyam: 2-án Gazd. erdőmüla., 4-én Végvitan., 6-án Állattenyésztés, 8-án Menyviségten, 11-én Állatános növény-termeles, 13-án Állattan., 15-én Erdőzet., 16-án Természettan., 18-án Ásványtan., 20-án Állatbonctan. A vizsgák nyilvánosan a kijelölt napokon délelőtt 9-12 és délután 3-5 óráig tartanak.

Maros-vásárhelyről a kereskedelem és ipar érdekei lassankint törtes taláira találnak. Csak nem rég jelezték a takarékpénztár mult évi üzletének kíváló sikerét s ime most arról értesülünk, hogy a takarékpénztár az ottan székelő kereskedelmi és hitelbankkal karöltve külön zálogház létesítésén fáradozik.

A katonai üzemek állítás Marosközén már két hét óta foly.

— Makart „Carnaro Catarina lefejezését” ábrázoló festménye közelebb az árak történetéből hallatlan ősszegen kilenczven ezer o. f. tért adótt el. E mese természetben egybírnat a többszörösebb jog is befolygatást mely nem kevesebb, mint tízezer forint. Művészek e kép alkotását a legsikerültebbek egyikeként tartják, mely valaha művészi kéz eszeje alól kikerült.

legyenek is vádjaik. Különben szokva vagyok már panasz nélkül túrni a rágalmakat.

Fivére nem is látszik ott hallani, miközben papirjai ősszedésével volt elfoglalva, mint bevégezőm, lebzott újjáról egy gyűrt sz szlt:

— Ime! itt van a gyűrt, melynek átadásával haldokló anyuk bízott meg Nem tudom, ha ragaskodsz-e nagyon hozzá?

— Igen, mindenesetre.

Es Chalaín ur átvérten át, jobbkézze gyűrds újjára huzta föl.

Isten veled! — mondá kalapját vére Károly.

— Isten veled! ismételt testvére.

Midőn az utcára ért Károly, szabadabban lélekezett, mint oly ember, ki valamely nehéze teherlő szabadult meg.

Néhány lépést tett előre, aztán megállott magát tájékozandó. Ekkor — nagy bámulattal — egy ur, kinek arcát ismeresnek tűnt fel előtte, megállt, névén köszöntött.

— Szükségem van önének elnézésére uram mondá az idegen, mert félek, hogy eljárásom talán kíméletlen. Haboztam is előbb, de másfelől örökre sajnálom volna, ha elszalasztom a kedvőz alkalmat, őnt viszontlátnai.

— Nevev Ramel, s jelenleg ön fivérének titkára vagyok. Vártam őre itt, hogy megszólíthassam kezét; igen, becsületesem! tisztaz az azon a ponton állék ott fenn, hogy kikérjem öntől e szíveséget; de nem mertem, és higlye igen megismerősün ön, ha ezt megtagadná tőlem.

— De hisz ön nem ismer engem, mon-

— Az osztrák bérkocsi társaság párisi távirat szerint a francia kormány részére tetemes löszállományra vállalkozott.

— A párisi „Vaudeville” m. hó 23-án „Rabagas” előadásán botrány színhely volt, mennyiben néhány tüvértő fiatal ember oly élénk tüntetéseket tárt véghoz, hogy a darabot csak egy kitasítás után folytathatták.

— Párisban m. hó 24-ke az 1848-ik köztársaság kiküldetésének ünnepe csendben, zajosabb tüntetések nélkül folyt le. De a francia kormány a szokásos elővigyázat intézkedésekkel még sem feledekezett meg, kettős őrkjárt, őrszponzított őrség és számos rendőr járt kelt az utcákon. Ez utóbbiak különösen a Bastille terén a júliusi szobor körül rajzottak, hol egyesek a kiráncsák élénk csoportjai közt koszarokról sem feledekeztek meg.

A KELET magán-távirata.

Feladott: Pesten, mart. 1. 10 ó 4 p. d. u.
Kérvén: mart. 1. 4. 30 p. d. u.

Pestváros küldöttsége tegnap nyujtá át Andrássy grófnak díszlevelét; a gróf hosszasan beszédben közönte meg a kitüntetés; Pestváros emelkedését, az ország emelkedésének mondá.

Az igazságügyminiszterium a büntető eljárás rendezésére 120 pontu munkálattal készített, mely még a jelen állásokon tárgyaitait s en bloc elfogadtatik.

A képviselőházban csak baloldali szónokok beszéltek a választási javaslatról.

A francia kormány egyezkedett a némettel, hogy az 1872 évre esedékes havisorozat öt perczent engedés mellett már márcziusban kifizeti; az egyezség létrejött.

KÖZGAZDASÁG

A kiházasító egyetek címűl cikkrre.

III.

Előbbi cikkeinkben jeleztem, hogy a kiházasítási biztosítás, mint eszme, eddig is biztosítási tárgyat képezte; s hogy ezen új formája, mely a sorosai és helyen nyugrskiz, mint a mely alap a bécsi takarékpénztár gondoskodó intézetének már alkalma van, a statisztica és mathesis által szintén szabályokra vonható.

Az elméletről a gyakorlati térre menve át, ha specializáram mondózatot vesszük bírálat alá, melyet a miközötti egyetek kölcsönöségi alapon indítottak meg, a pestiek pestiek pedig részvényes alapra tereltek át: mindenekelőtt a társasági rendszer az, mely kíváló figyelmünket felhívja.

dá Károly, már félíg megnyerve a Ramel őszinte hangja s becsületes nyilt arca által.

— Bocsnát uram, eg úgy őssenerem őnt, mintha saját testvérem volna, és adná isten, hogy az legyen... én másokét fogadtam volna őnt, mint a mily fogadtásban ott fenn részesült. Kérem nyujtsa kezét s részemről szívből fölajánlom önnék, győnye szolgálomat.

Károly odanyujtá kezét, melyet Ramel szívesen megmozdított. Azon kevésse testvéris fogadtatás után, melyet fivérének talált, ezen rokonszeri nyilatkozat nagyon jól esett lelkének.

Es aztan vajmi ritka dolog is, hogy az ember egyszerre, egészen váratlanul, ily őszinte baráti kebele találjon, egy nagy város közepete, mely bölcsője az udvariaságnak, de épen egy a közöny és ősszenek is. Ramel előtte ismeretlen volt, de a becsületes és jó lelkű, mind egy családból valók, és ezer közlő is képesek fölismerni egymást, valami titkos megismeretelen ősszén vagy sejtelen folytán és inémet van, hogy ezen késszorítás után Ramel többé nem volt zavartan Brementől szemben, és, hogy ez teljes bizalmat érzett Ramel iránt. Ez okozá, hogy az utóbbi megrávn legalább tisztaz a Károly kezét, felkelták:

— Igen, el van határozva! együtt megyünk ebédelni, s evésőközben beszélgetni fogunk mindenről, ön ön érdekelhetli.

Ki képzelte volna, hogy köztük ily tárgyakról lehessen szó.

(Folyt. köv.)

Legelől is azon kérdés veti fel magát: olyan-e a kiházasítási biztosítás eszméje, hogy csupa kölcsönöségi, vagy egyrészmind részvényes, vagy a mi ezek keveréke, az úgynevezett vegyes társasági formában üzhető?

A miközötti tisztaz kölcsönösök, a pestiek vegyesek, e szerint tisztaz részvényes társaságok felismerini még nem láttunk. A pestiek részvényeseknek neveztik ugyan magukat, de ha alapszabályaikat szigorú figyelem tárgyává tesszük, úgy kell találunk, hogy a „Házi kiházasító” 3-ik §-a szerint alapítóje az elvállalt kiházasítási tőke be- és nem kifizetéséig szolgál biztosítókul; míg az Első magyar kiházasító 79-ik §-a szerint befizetett részvény tőkejéből csak 30,000 forint tesz kezékre. Ez szerint részvénytársaságoknak magokat csak a szó legszerűsége értelmében nevezhetik. Megmondjuk miert.

Egy részvényes társaság tőket tesz össze még pedig a felszedendő közzakatoknak megfelelő tőket, s azt mondja, mint egy játékbankadót, ime közönség, a bank egy vagy két millió; asztalra tessék belőle 30%-40%-et, (teljes befizetés részvényeknél az egészét) s vissza nem vonulok addig, míg a kimondott egy-két millió felé elvezesek. A biztosítási bankadás ezen neve: világoz: a biztosító mindíg tisztába lehet magával, hogy mennyire van ősszege fedezve: de egészen máskép áll a kiházasítási biztosítás játéka, hol kezdetben közzakat nincs, s a fedezet mikélti állásának kérdése csak az üzlet hanyatlásánál áll elő. Épen ezért, igen őssajdandó lett volna, hogy a pesti részvényesek birjanak azon bátorsággal, miszerint lépjenek határozottan fel, tegyenek össze a kezékhöz illő tőket, s kombinatioiknak adjanak oly irányt, mely eltérve a tagok egymással jóállása alapjától, ök magok álljanak jót a végezedményről.

S pedig tehették volna. A kiházasodás, s különösen a leányok férjhez menetele, eg úgy alája van vetve a véletlennek, a biztosítási számítás ezen alapjának, mint maga a halál. Ha ki lehetett találni a halandóságot valószínűségi, illetőleg a halandósági táblázatot: a házasodás s különösen a férjhez menetel táblázat, vagy is az, hogy egy 1000 tagból álló ősszállyal hány lép házasodóra 16, 20, 24 30 éves korban, szintén számukra vonható. Világosabb kifejezés tekintetéből, közlünk egy ide célzó táblázatot, mely szerint Suleason kiszámítás szerint 1000 leány férjhez megy:

Férjhez megy ugyasni:

14-15 éves korban	31,
16-17	100,
18-19	218,
20-21	234,
22-28	164,
24-25	101,
26-27	59,
28-29	44,
30-31	18,
31-32	13,
32-33	9,
34-35	7,
36-37	2,
38-39	1.

1000.

Felhozam a táblázatot kimutatására annak, hogy egy tisztaz részvényes társaság végül is megkaphatja basistát. Egy ilyen társaság aztán igen is teheti azt, hogy csoportjai aújadt végre társz át mondahaja, hogy neki mindegy, jót boldi akár ki, hogy nála az idegenek idegenek általi biztosításra so idők elő zavart, mert ha valók a kellett ősszeget be nem fizetési vagy vesztotti, ott áll fedezetor a társaság alapítóje. Mig ellenben, ha egy vegyes rendszerű társaság csoportokat állít, s miként a két pesti biztosító, szintén ily lép állókka meg az üzletnek, igen könnyen megtehetik, hogy a Hymen sorsára jut, mely folyó éji január elején kiosztotta könyvecskét, egy hónap mulvára meguyította a házassági jelentések igényét, s az előlt hónap után ár a bérlet, hogy az idegenek, idegenek általi biztosítás csatornáján első pár nap alatt 600 házassági jelentés folyt be, minnek következtében megtermett a lapok szárnyára kelt kravval, s üzletét fel kellett függesztenie.

A mondottakból igen egyszerűen következik az, hogy a kiházasítási biztosításnak két cértrend rendszer-formája lehet, az egyik a részvényes, mely alapon a részvényesek részvénytőkéje közzakatása mellett, kitérjük az aűt mindenkinék; a másik a kölcsönös, melyben egy zárkörű társaság, mondhatni egyenlő viszonyokba, egyenlő pénzüeröl, egyenlő becsületeséggel egyenlő, s választmányának azt mondja: im, egyenlőben kezdjük betenni állle-reinket, fizetünk nyugodtan egész addig, mig szerencsénk akad; az apának nincs oka sietelni gyermeke házasságra lépését, mert ha sietősebben szerencsétlen lépést tett, a meg nyert pár forintnál nagyobb veszedelemből dönti gyermekeit, vagy az őssbitosító önmagát.

A rendszer tehát, melyet a kölcsönöségi alapon szabatosnak tartunk, egyenesen azon

zárkörű egyet, a milyent a tűbiztosítás terén is a cenzor-, a lenfalai, és bányatermek-gyárosoktól önmaguk számára külön-külön felállítva látnak. A házassági biztosítás vételelne különben is a tűbiztosítás vételelénhez hasonlóan leginkább, a mennyiben a könyvelmő házasodót az önguyjogtatáshoz hasonlithatjuk: egy-két találatunk, hogy ha a könyvelmő házasodót a törvények nem is sujtják, korlátolai és sajátai fogja a közöndemű. S a mennyiben mindez egyetere náit a világ azon kör a melyben áll, mitűn ezen kis világban mint könyvelmő tünik fel: mindenki okavolai fog, a mennyiben teljesen megromolva nincs, hogy egyleti tagtársai sujtolasának magát ki ne tegye; de csak azon esteje, ha a helypő tagok alapszabályilag tudják, hogy az egylet zárkörű egylet.

Ősszevonva a mondottakat: őssajdandó volna: hogy a kiházasítási biztosítás eszméjét, mi a közönség figyelmét annyira felkeltőtte, egy részvényű társaság, egy kidolgozandó kiházasítási táblázata lapján, vennie kezébe: őssajdandó volna, hogy a pesti vegyes rendszert kiházasítóktól tisztaz kölcsönöségi szerkesztő főkassák mirevelőjét; s őssajdandó végre különösen az, hogy a kölcsönösök a legpuritánabb zárkörű egyleteket alkalosságnak: aktor nem áll elé válság, melyben magát a Hymen vitte s melyet a borsó-miskolci is, ha most alapszabályai változtatásánál fel nem ébred, meg kell hogy érjün.

Kőváry László.

A besztoczerai piac árai febr. 27. 1. mérő tisztbuzza, ausz. mérője, 5 ft 60 kr. elegybuzza 4 ft — kr., roz 4 ft — kr., törköbuzza — ft — kr., zab 1 ft 60 kr., széna mászása 2 ft — kr. Egy 61 fa 36 hü. hossz 14 ft. kr. marháhus fontja 18 kr., konyhalist 11 kr., kr. borsó 20 kr., lencse 24 kr. paszuly 20 kr.

A szamosnyári piac árai febr. 17. 1. ausz. mérő búza 5 ft 80 kr., elegybuzza 4 ft 10 kr. roz 3 ft 90 kr. kukorica — ft kr. zab 2 ft 20 kr. pitykőta 2 ft 90 kr. Egy mássa szalonna — ft — kr. Egy icze disznószir 60 kr. kupa borsó 30 kr., lencse, iczeje 26kr. paszuly, iczeje 14kr. Egy mássa konyhalist — ft. Egy marhahus 20 kr. Egy mássa széna 1 ft 90 kr. Egy 61 tázi a kemény 15 ft — kr.

A n-nyendi piac árai febr. 15. 1. ausz. mérő tisztbuzza 5 ft — kr., roz 3 ft — kr. elegybuzza 4 ft — k zab 1 ft 60 kr. Széna 2 ft. — kr. Egy 61 fa 36 hü. hossz 10 ft — kr. Marhahus fontja 20 kr. Konyhalist 12 kr. Borsó mászása 4 ft 16 kr., lencse 20 k. 20 kr. paszuly — ft 20 kr.

A m-vásárhelyi piac árai febr. 22-ről alsó asztár mérője. Tisztbuzza 5 ft. 50 kr. Roz 3 ft 95 kr. Elegybuzza 4 ft 6 kr. Zab 1 ft 60 kr. Széna köve 1 ft 90 kr. Egy 61 fa 36 hü. hossz 14 ft — kr. Egy font fagygyertya 40 k. Marhahus fontja 18 kr. Konyhalist — ft 12 kr. Lencse kupája 20 kr. Paszuly kupája 16 kr. Burgonya, mérője 2 ft — kr. Disznószir fontja 70 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Febr. 29-én 5%, Metalliques 100 fr 63.70

Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 100 fr.

70. 1850. Kolcsón 103.75. Bankrészei 844.

Hitelintézeti részvények 348.50 frt. 347.50

London 10 ft. st. 112.75. Ezüst 111. —

Cs. kir. arany 5.34 Napoleonor 898 —

Urbsri kölványok: Magyarorazági 80.50.

Umsi 78. Bélsly 77. — Horváthorsági —.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

Basini gyorskocsi menetrendje

1872. január 1-én:

Kolozsvárról Szamosnyárra Dezer, mindnap, reggelt 8 órakor. Dezeről Szamosnyárra Kolozsvárra, minden nap délután 1 órakor. 1 eszmény 400 font

máshol pedig Szamosnyárra 2 ft. 40 kr.

Dezeről 3 ft. 20 kr. Kolozsvárról Tordá 4 Ft. Pénzreze naponta kitész reggelt 7 óra és délután 4 órakor egy eszmény 400 font

az Tordáig 2 ft. Felváltásig és közből első Coupe 4 ft. hátul első Coupe 3 ft. 60 kr. 30 font szabad

pedig Szamosnyárra. Felváltásig Tordá és Kolozsvárra minden nap kitész reggelt 5 óra és délután 6 órakor; a

Kolozsvár és Felvinc közötti naponta gyorskocsi megy, de megérkezésük után jönnék Kolozsvárra.

*) E rovart alatt külsőlektől emegán a szállítási

szág irányában vállal felelősséget a szerk.

(88) (1-3)

Egy tisztességes német családból való **leány**, a ki kőntös készítésben, szabásban és varrásban a gépen is igen gyakorlott, óhajtaná egy úri családhoz mint varróné felvétetni. Lakása buzautca 107 szám.

(86) (3-12)

Földhitel kölcsön

Teljeskörnyileg rendezett földbírókokra 5 3/4 % kamat 2 1/2 % törlesztés 22 évre. — 5 1/2 % kamat 1 1/2 % törlesztés 34 évre. — nagyobb kölcsönöknek még előnyösebb feltételek mellett is esik ki. A hatóságilag engedélyezett állatános

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda“

Kolozsvárt bel-monostor 178 sz. enele.
Értekezhetni d. u. 1-től 4 óráig.

(19) (4-6)

ALTER és KISS

magy. kir. udvari divatárú szállítók
PESTEN.

1829 óta fenálló **női divat-üzletük** változatlan fenmaradása mellett, hasonkiterjedésű

férfi divat-üzletet

alapítottak. Szentkirályi-féle házban, váci és régi postauteza sarkán, jelenlegi **női divat-üzletükkel szemközt.**

Az új **férfi divat-üzlet**, minden e szakmába vágó cikket, a legújabb választékban tartalmaz, részint angol, részint francia gyártmányban; — azonkívül össze van kötve férfi-szabó műhelyvel, hol a legelegánsabb s divatosabb férfi öltö-zékek, szintyre készen kaphatók, miut rendelés után a lehető leg hamarabb elkészülnek.

Videkről jövő megrendelések, azon pontossággal teljesítenek, mely eddig a cég **női divat-üzleténél** tapasztaltott.

(76) (2-6)

Zongorák

a bécsi gyári áron adtnak, ósággal, felőlősséggel, vállalatok.

Demjén László

Községi faiskola.

Kolozsvártt.

Demjén László

Községi faiskola.

Kolozsvártt.

Demjén László

Községi faiskola.

Kolozsvártt.

(85) (3-3)

Az „Erdélyi kereskedelmi és hitelbank“

t. cz. részvényesei az

1872-dik év április hó 3-án
délelőtt 11 órakor a bank helyiségében
tartandó második rendes közgyűlésre
tisztelttel meghívtnak.

Ezen rendes közgyűlés tárgyai:

- I. Az igazgató választmány jelentése a bank 1871 dik évi üzleti működéséről.
- II. A zárszámadásnak és mérlegnek a számvizsgáló bizottsmány jelentésével együtt előterjesztése.
- III. Az osztalék megfartára s a igazgató-választmányának az 1871 dik évi száma-dások terhe alól fölmentése.
- IV. Az igazgató-választmány kilépő négy tagja helyett újak választása, az alapsza-bályok 24. § o értelmében.
- V. Számvizsgáló bizottsmány választása az alapszabályok 46. §. d) pontja értelmében.
- VI. A részvén esek által a választmányának esetleg bejelentendő indítványok és javaslatok.
- VII. A választmány ál al a közgyűlés elő terjesztendő indítványok és javaslatok.

Kivonat az alapszabályokból:

49. §. A közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik által részt venni szándékozo részvényesek **kötelesek 8 nappal** a közgyűlés előtt részvényeiket (illetve elismervényeiket) a társaság pénztáránál, innen nyerendő tervény és belépő-jegy mellett letenni.

Maros-Vásárhely, 1872 február 20. kán.

A VÁLASZTMÁNY.

(71) (3-8)

A Németország első gyógyászati te-tíletétől megvizsgált s a magyar cs. kir. helytar.óság által kiittó használhatása végett szabadalmazott

csúszgyóles

mindenemű eszt, közsvény, tagnyalalás, mell, hát és gerinczajás, lábcsúzt, fejszúzt, dagadt részek, pogad, marulások és oldalnyalalások ellen, biztos sikerrel mint első gyorsan és biztosan gyógyító-szer. 1 nyaláb 1 frt 5 kr, kettős nyaláb nehéz fájdalomk ellen 2 frt 10 k o. é.

parisi általános ragasz

Buron doctortól, mindenféle seb, gony, dagaszt, tyúkszem és fagy ellen. Egy tévely használati utasítással 35 kr. Egyedül valódi minőségben kapható: Kolozsvártt Engel J. gyógy-szertárán, és Wolff János anal gyógyszerész Kolozsvártt.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

(6-12)

Metzner János

mű-üzletoshál

(számpantuzában az unitárs templom mellett)

a legnagyobb választékban
s legelőssébb árban
kész politúros tügy és fenyőfa
koporsók kaphatók.

(13-5)

Triska Ferencz zongora kereskedő Kolozsvártt.

350 frt.
Concert Flügel 340 frtől 450 frt g.
Használt zongorák 100 frtől 280 frt g.
Videki ugradalek a legpontosabban udjosi tenet
Czorgobás daraboktól 10 frt.
1872. évi árlás 5 évi g.

Legújabbban megjelentek
és Stein János könyvkereskedésében kapható:

ÖNÜGYVÉD

vagy is gyakorlati útmutatás
mindennemű jogügyletek elintézésére és a közéletben előforduló okiratok s beadványok szerkesztésére

a legújabb törvények alapján,
különös tekintettel a ki alyi bíróságok szervezetére,

245 iromány-példával felvilágosítva
birák, ügyvédek, jegyzők- és felek használatára.
Irtá Knorr Alajos, Pest 18 2. Ára 2 frt 80 kr.

Községi faiskola.

Alapvonalok a gyümölcstenyésztésre.
Községek, néptanítók, gazdák számára irta **Köcsi Károly**, a kolozsvári ev. ref. fótanodában a természetrajz r. tanára.
(A szöveg közé nyomott 58 ábrával s egy tervlappal.)
Nagy 8-rét, X. és 200 lap. Ára 1 frt 50 kr.

Panoráma.

Irtá Székelyfi Tiborcz. Ára 25 kr.

Haller Károly, Hilibi.

Az általános polgári törvénykönyv,

mint ez jelenleg Erdélyben érvényes; minden a legújabb időig megjelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel, felvilágosító és utasító jegyzetekkel ellátva.
n 8-rét (816 l.) Ára 6 frt. Vásonkötésben 6 frt 80 kr.

Haller Károly, Dr.

A váltóeljárás

a maros-vásárhelyi k. tábla területén jelenleg érvényes alakjában. n. 8-rét.
(VII. 60 l.) 40 kr.

Groisz Gusztáv, jogtudor. stb.

Magyar polgári törvénykezési rendtartás.

(1868: LIV. törvényezik.) Felvilágosító és utasító jegyzetekkel. n. 8-rét (662 l.)
5 frt. Vásonkötésben 5 frt 75 kr.

Erdély nagyfejedelemségben érvényben lévő
peres és perenkivüli eljárásra
vonatkozó szükséges rendeletek gyűjteménye. 8-rét (216 l.) 1 frt 60 kr.

Sajtó alatt van:

A királyhágón inneni rész

(Erdély)

községeinek betűrendes névtára.

A legújabbban életbe lépett kir. törvényszékek, járásbíróságok, adóhivatalok és utolsóposta megjelölésével.

A 10-11 nagyívre terjedő munkára előfizetés s aláírást 1 o. é. forint-jával folyvást elfogad Stein J. könyvkereskedése.